

SPIS TREŚCI

FEDERATION OF EUROPEAN PUBLISHERS

Podatek VAT	2
VAT/ Czy audiobooki staną się książkami? Cd.....	2
VAT/ Europarlamentarzyści za redukcją VAT na audiobooki	3

EUROPEAN BOOKSELLERS FEDERATION

Targi książki	4
Targi w Londynie/ Członkowie EBF wchodzi za darmo	4
Targi w Paryżu/ / Częściowy bojkot, międzynarodowy sprzeciw	4
Rynek księgarski.....	4
Wielka Brytania/ Księgarnie niezależne zwiększają sprzedaż	4
Belgia/ Kurczy się rynek książek francuskojęzycznych	5
USA/ Borders zmienia koncepcję na niezmiernie internetową	7

Kopiowanie na własny użytek pod lupą Komisji	6
Podstawowa charakterystyka opłat z tytułu kopiowania na własny użytek	7
Ekonomiczny, społeczny i kulturowy wymiar kopiowania na własny użytek.....	7
Handel ponadgraniczny i elektroniczny.....	8
Profesjonalni użytkownicy (przedsiębiorcy i inni) sprzętu IT.....	8
Szara strefa	9
Kwestie konsumenckie.....	9
Podwójne opłaty	9
Kwestie dystrybucji	9

POLSKA IZBA KSIĄŻKI NALEŻY DO DWÓCH EUROPEJSKICH ORGANIZACJI BRANŻOWYCH – FEDERATION OF EUROPEAN PUBLISHERS FEP, SKUPIAJĄCEJ KRAJOWE ORGANIZACJE WYDAWCÓW ORAZ EUROPEAN BOOKSELLERS FEDERATION EBF, ZRZESZAJĄCEJ KRAJOWE ORGANIZACJE KSIĘGARSKIE. OBIE ORGANIZACJE REPREZENTUJĄ SWOICH CZŁONKÓW NA FORUM MIĘDZYNARODOWYM.

FEDERATION OF EUROPEAN PUBLISHERS

Podatek VAT

VAT/ Czy audiobooki są książkami? Cd.

Przedstawiciele FEP omówili z sekretariatem komitetu ds. ekonomicznych i monetarnych Parlamentu Europejskiego sporne kwestie odnośnie do stawek podatku VAT na książki. Jak podaje biuro FEP, Parlament wezwał Komisję Europejską do przyjęcia stanowiska zaprezentowanego przez FEP oraz Szwecję (VAT na audiobooki ma być taki sam jak VAT na książki drukowane), 4 marca troje parlamentarzystów: Pervenche Berès, Ieke van den Burg i Richard Howitt skierowało do komisarza Kovacs'a pisemne wezwanie do włączenia audiobooków do listy produktów i usług, na które kraje członkowskie mogą nałożyć zredukowane stawki VAT, czyli do aneksu III dyrektywy VAT. (Szczegóły poniżej).

Należy wspomnieć, że 24 stycznia w Parlamencie Europejskim odbyło się posiedzenie na temat podatku VAT. Na stronach FEP znajdują się notatki wykonane w trakcie kilku wypowiedzi, między innymi Alexandra Wiedowa, dyrektora ds. podatków pośrednich i administracji podatkowej z DG ds. podatków i unii celnej Komisji Europejskiej.

Alexander Wiedow powiedział m.in., że zredukowane stawki VAT powinny mieć charakter albo opcjonalny, albo przymusowy w celu uniknięcia zakłóceń na wspólnym rynku i powinno się omawiać to, co jest osiągalne w ramach systemu jednomyślności. Sytuacja jest zbyt skomplikowana i większa autonomia jest możliwa – przy spełnieniu warunków uczciwej konkurencji i funkcjonowania wspólnego rynku bez zakłóceń. Jak na razie nie było reakcji ze strony Rady. Nie ma też gotowości do całkowitej zmiany aneksu III dyrektywy VAT (określającego zredukowane stawki VAT w UE). Nikt nie chce zejść poniżej progu 5% VAT, ale nikt nie chce też zrezygnować ze swoich dotychczasowych derogacji (np. stawek 0%). Co zatem może uczynić komisja? Komisarz Laslo Kovacs prezentuje podejście pragmatyczne i ma zamiar zająć się najpilniejszymi kwestiami: pracochłonnymi usługami, restauracjami, budownictwem mieszkaniowym, usługami lokalnymi. Na żądanie Francji i Wielkiej Brytanii także energią i produktami ekologicznymi. Co do produktów „elektronicznych” (CD, a także plików do ściągnięcia w Internecie) jak na razie preferowane i omawiane są tylko niektóre kwestie, na przykład zredukowane stawki VAT na książki (w różnych formatach – przyp. RM) i w jaki sposób można zapewnić równe traktowanie (różnych formatów – przyp. RM) bez dodawania nowych kategorii usług. Nie będzie na razie mowy o strukturze redukcji, tzn. stawce 0% i superzredukowanych stawek poniżej 5%.

Przedstawiciele FEP omawiali ten problem także w dyrekcji ds. edukacji i kultury Komisji Europejskiej. Zdaniem urzędników tej dyrekcji prace nad włączeniem książek w wersji dźwiękowej do aneksu III dyrektywy VAT już postępują w dyrekcji ds. podatków.

VAT/ Europarlamentarzyści za redukcją VAT na audiobooki

"Dla wielu niewidomych, słabowidzących i innych niepełnosprawnych osób format dźwiękowy jest często jedynym sposobem, w jaki osoby te mogą zapoznać się z książką. Na podstawie obowiązujących przepisów kraje członkowskie dla towarów i usług muszą stosować standardową stawkę podatku VAT na poziomie minimum 15%. Mogą one jednak zastosować jedną lub dwie zredukowane stawki VAT w przypadku niektórych lub wszystkich towarów i usług wymienionych w aneksie III do szóstej dyrektywy VAT (dyrektywy 2006/112/KE z 28 listopada 2006, tutaj: szóstej dyrektywy VAT), do których należą także książki.

Pogląd zaprezentowany przez komisję w odpowiedzi na wcześniejsze wezwania ze strony parlamentu do obniżenia stawek VAT na książki w wersji dźwiękowej (H-0722/07 oraz P-4917/07) jest taki, że książki w wersji dźwiękowej nie wchodzą do zakresu stosowania aneksu III szóstej dyrektywy VAT. Nie są „książkami” (kategoria 6) ani „sprzętem medycznym” (kategoria 4).

Faktycznie zgodnie z obowiązującą we wszystkich językach UE definicją „książka” jest „znaczna liczba stron, z reguły zawierających pisany lub drukowany, zespolonych po jednej z krawędzi”. Ponadto komisja argumentuje, że gdyby książki w wersji dźwiękowej zostały uznane za książki, mogłoby to oznaczać, że należy wnikliwie badać płyty CD, aby ustalić, czy ich zawartość jest książką w wersji dźwiękowej, czy normalną płytą CD.

Jesteśmy zaniepokojeni faktem, że obowiązująca definicja książki dyskryminuje niewidome, słabowidzące i inne niepełnosprawne osoby nie mogące czytać drukowanych wersji książek oraz tym, że komisja nie dostrzega, że książki w wersji dźwiękowej, które posiadają numer ISBN (International Standards Book Number) są jednoznacznie identyfikowane jako książki, w przeciwieństwie do płyt CD z muzyką.

Czy komisja zgadza się, że za pomocą książek obywatele mają dostęp do kulturowych i edukacyjnych osiągnięć? Jeśli tak, to czy komisja zgodzi się, że osoby niepełnosprawne powinny mieć taki sam dostęp do książek i zaangażuje się w poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie dostępu do książek na zasadzie równouprawnienia poprzez włączenie książek w wersji dźwiękowej do aneksu III lub przez zmianę definicji książki, tak aby była ona zgodna z rozwojem technologii? Czy komisja może wykazać, w jaki sposób ma zamiar zająć się tą kwestią w czasie nadchodzącej debaty?"

Pervenche Berès, Ieke van den Burg i Richard Howitt

EUROPEAN BOOKSELLERS FEDERATION

Targi książki

Targi w Londynie/ Darmowe wejście dla członków EBF

Po raz kolejny biuro EBF/IBF odnowiło porozumienie z Targami Książki w Londynie. Wszyscy członkowie IBF oraz EBF mogą zarejestrować się na stronie www.london-bookfair.co.uk/ibf. Wystarczy kliknąć zakładkę z pytaniem, czy wasza firma jest bezpośrednio członkiem IBF lub EBF, albo organizacji wchodzącej w skład EBF lub IBF. (Polska Izba Książki oraz Izba Księgarstwa Polskiego należą do EBF).

Targi w Paryżu/ Częściowy bojkot, międzynarodowy sprzeciw

W tym roku gościem honorowym Międzynarodowych Targów Książki w Paryżu (14-19 marca) jest Izrael. W związku z bardzo napiętą sytuacją w Palestynie część krajów arabskich na wezwanie organizacji ISECO (Islamic Educational, Scientific and Cultural Organisation) zbojkotowała targi. Iran, Algieria, Maroko, Liban, Tunezja i Arabia Saudyjska potwierdziły, że nie wezmą udziału w imprezie – „Izrael dopuszcza się na terenie Palestyny do przestępstw przeciw ludności” – czytamy w oświadczeniu ISCECO.

Francuski minister kultury Christine Albanel wyraziła rozczarowanie z powodu, że kilka krajów arabskich odmówiło uczestnictwa w targach. Francuskie Stowarzyszenie Wydawców SNE – właściciel targów Salon du Livre i ich organizator – podkreśliło, że zaproszenie na targi jest zaproszeniem do dialogu między kulturami, a nie działalnością o charakterze politycznym.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Wydawców IPA wydało oświadczenie prasowe, w którym zdecydowanie krytykuje bojkot. „IPA walczy o otwarty i pokojowy dialog za pomocą książek i literatury. Międzynarodowe targi książki to ważne forum wymiany kulturowej i politycznej. Wydawcy i reprezentowani przez nich autorzy muszą mieć wolny wybór co do sposobu, w jaki prezentują swoje prace” – czytamy w oświadczeniu.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Księgarzy IBF w pełni popiera stanowisko IPA i zdecydowanie opowiada się przeciw bojkotowi.

Rynek księgarski

Wielka Brytania/ Księgarnie niezależne zwiększają sprzedaż

Według Nielsen BookScan, jednej z najlepszych firm badających rynek książki w Wielkiej Brytanii, niezależne księgarnie w 2007 roku zwiększyły sprzedaż o 14,3%. Wartość przychodów w cenach detalicznych wzrosła w 2007 roku do 163 mln funtów (213 mln euro). Rok wcześniej wyniosła 143 mln funtów (187 mln euro). Księgarnie niezależne mają 9,1% udziału w rynku książki.

Dane liczbowe na temat sektora księgarń niezależnych po raz pierwszy zostały zaprezentowane pod koniec lutego na spotkaniu zorganizowanym przez Stowarzyszenie Księgarzy Wielkiej Brytanii i Irlandii w Cambridge. Przewodniczący stowarzyszenia Graham Rand stwierdził, że księgarnie niezależne mogą szybciej reagować na zmianę warunków na rynku, wielkie korporacje mają co prawda większe zasoby, ale mają także udziałowców, milionowe rachunki i potężne koszty stałe.

Belgia/ Kurczy się rynek książek francuskojęzycznych

Według badań rządowych w Belgii następuje stopniowa erozja rynku książek francuskojęzycznych. W 2006 roku rynek ten był wart 250 mln euro (w cenach detalicznych), o 0,8% więcej niż w 2005 roku. Studium przeprowadzone przez firmę Cairn (dawniej Lentic, Uniwersytet w Liege) wskazuje, że w 2007 roku poziom konsumpcji w Belgii wzrósł, a rynek książki kurczył się.

Ciekawe są wyniki sprzedaży w poszczególnych segmentach. Sprzedaż audiobooków wzrosła w 2007 roku o 11,6%, książek szkolnych i okołoszkolnych o 9,3%, z dziedziny nauk społecznych także o 9,3%. Na drugim biegunie znalazły się słowniki i encyklopedie (spadek o 20,4%) oraz książki naukowe i specjalistyczne z tzw. sektora STM – scientific, technical, medical – o 12,1%. Beletrystyka i książki dla dzieci pozostają na niezmiennym poziomie.

USA/ Borders zmienia koncepcję na nieziemsko internetową

Borders, druga pod względem wielkości sieć księgarska w USA, zmienia koncepcję działania. „Wielkie otwarcie” nowej formuły nastąpiło 14 lutego w księgarni w Ann Arbor (Michigan), gdzie mieści się siedziba spółki. Borders zamierza w ten sposób odwrócić kilkuletni trend spadku sprzedaży. Księgarnie mają od tej pory być centrum wiedzy, rozrywki i Internetu, cyfrowym centrum, gdzie można ściągnąć z sieci książki lub utwory muzyczne, wypalić płytę CD, ale także na przykład prześledzić w Internecie historię rodziny, wydrukować zdjęcia, zamówić i wydrukować rodzinne książki – albumy i oprawić je na miejscu w skórę... Wszystko przy pomocy wyszkolonej załogi, która pomoże klientom nieznanym nowoczesnych technologii.

W księgarni nowej formuły powstaną „tematyczne wyspy” obejmujące dziedziny typu: podróże, gotowanie, zdrowie, dziecko, literatura młodzieżowa. Cyfrowe centra mają być nastawione na klientów ze wszelkich poziomów nowoczesnego know-how. Strategia odzwierciedla założenia dyrektora firmy George Jonesa, który dzięki wdrożeniu nowoczesnych technologii wyrównał sprzedaż książek i płyt.

W komentarzu biuro IBF stwierdza, że jest jasne, że księgarnie muszą konkurować z innymi formami rozrywki dostępnymi za coraz mniejsze pieniądze i walczyć o młodsze pokolenie, które nie czyta tak dużo jak pokolenie rodziców.

Księgarnia w Ann Arbor jest pierwszą z 14 placówek nowego typu, które mają być otwarte w USA do końca 2008 roku. Pod adresem <http://www.prnewswire.com/mnr/borders/31761/> można znaleźć zapis wideo z nowej księgarni. Na stronie <http://beta.bordersstores.com/online/store/Home> znajduje się ponadto testowa wersja nowego serwisu on-line Borders.

Kopiowanie pod lupą Komisji

Do 18 kwietnia 2008 roku wszyscy zainteresowani mogą skomentować stan rzeczy na obszarze kopiowania - pobór opłat, ich dystrybucję do uprawnionych, sprawność systemu, inne. Odpowiedzi mogą zawierać informacje poufne.

Komisja Europejska (dyrekcja generalna ds. wspólnego rynku) 14 lutego br. po raz drugi wezwała do zgłaszania uwag w sprawie opłat copyright pobieranych z tytułu kopiowania na własny użytek (na rynku książki w Polsce znane jako opłaty reprograficzne – przyp. RM).

Komisarz Charlie McCreevy stwierdził m.in., że „należy przyjrzeć się, jak opłaty typu copyright są stosowane w praktyce”. Komisja zaprasza wszystkich zainteresowanych do złożenia odpowiedzi na pytania zamieszczone poniżej. Odpowiedzi należy składać do 18 kwietnia pod adresem markt-d1@ec.europa.eu.

Zainteresowani powinni zapoznać się z omówieniem tematu, danymi liczbowymi oraz tabelami umieszczonymi w dokumencie „Fair compensation for acts of private copying” („Uczciwa rekompensata z tytułu kopiowania na własny użytek”). Więcej:

ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/levy_reform/background_en.pdf.

Należy zwrócić uwagę na dwa fakty. Komisja Europejska od dłuższego czasu z niepokojem obserwuje wielokierunkowy rozwój systemów opłat autorskich w Unii Europejskiej (system opłat stosują 22 z 27 krajów członkowskich). Do komisji dociera wiele sygnałów od producentów i sprzedawców sprzętu służącego kopiowaniu na temat nieprawidłowości przy praktycznym zastosowaniu systemu opłat.

(Słowem komentarza można dodać, że na forum PIIT - Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji - organizacje zbiorowego zarządzania w odniesieniu do zbierania i dzielenia opłat z tytułu kopiowania nieformalnie nazywane są organizacjami zbiorowego żywienia).

Po drugie komisja nie ma wystarczających danych liczbowych ani nie dysponuje wyczerpującymi opracowaniami na temat sytuacji w poszczególnych krajach. Większość danych liczbowych w opracowaniu „Fair compensation for acts of private copying” pochodzi od holenderskiej organizacji zarządzającej opłatami Stichting de Thuiskopie działającej w imieniu sektora filmowego i muzycznego.

Odnosząc informacje zebrane przez Komisję Europejską do sytuacji w Polsce, szczególnie do sytuacji na rynku książki, można na przykład zwrócić uwagę na błąd w tabeli numer 5 (pytanie 7). Stowarzyszenie Kopipol – organizacja zbiorowego zarządzania zbierająca na rzecz autorów opłaty od importerów sprzętu służącego do kopiowania – w latach 2004-2005 przeznaczało część zebranych opłat na cele socjalne. W tabeli 5 w odpowiednich rubrykach wpisano wartość 0.

A. Podstawowa charakterystyka opłat z tytułu kopiowania na własny użytek

1) Czy poniższa tabela zawierająca dane na temat opłat od sprzętu do kopiowania oraz czystych nośników odpowiada rzeczywistości? Czy informacje zawarte w tabeli są ciągle prawdziwe?

Tabela 1 (fragment): Opłaty od sprzętu do kopiowania oraz czystych nośników w krajach, które stosują ten system

Kraj członkowski	Polska
Nośniki*	Tak
Sprzęt	Tak

Uwagi: *istnieje wyraźny trend do zaliczania dysków zintegrowanych z urządzeniem do nośników i przez to wliczania ich do obszarów objętych opłatami.

2) Jak powinno się rozwiązywać problemy prawne związane z faktem, że w różnych systemach prawnych opłatami objęta jest sprzedaż różnych urządzeń?

3) Jaka jest najbardziej sprawiedliwa metoda określania poziomu opłat nakładanych na urządzenia służące kopiowaniu i czyste nośniki?

4) Czy opłaty na urządzenia służące kopiowaniu oraz nośniki zostały wprowadzone (lub zlikwidowane) od 2006 roku?

B. Ekonomiczny, społeczny i kulturowy wymiar kopiowania

5) Proszę podać aktualne dane za rok 2007 dotyczące tych systemów/obszarów, w których wdrożono opłaty z tytułu kopiowania na własny użytek.

Tabela 4 (fragment): zebrane opłaty w milionach euro (źródło: Stichting de Thuiskopie 2005)

Kraj członkowski	Polska
Rok 2002	brak danych
Rok 2003	1,940
Rok 2004	2,850

6) Czy znają Państwo szczegółowe ekonomiczne opracowania na omawiany temat?

7) Tabela numer 5 pokazuje odsetek zbieranych opłat i w konsekwencji wielkość kwot przeznaczanych na cele kulturowe i socjalne. Czy dane zawarte w tabeli właściwie opisują sytuację? Czy mogą Państwo podać aktualne dane obejmujące 2007 rok?

Tabela 5 (fragment): opłaty przeznaczane na cele kulturowe i socjalne w 2004 roku (źródło: odpowiedzi udzielone przez kraje członkowskie, Stichting de Thuiskopie 2004 i 2005)

Kraj członkowski	Polska
Zebrane opłaty w mln euro	2,85

Procentowy udział opłat przeznaczony na cele zbiorowe	0
Wartościowy udział opłat przeznaczony na cele zbiorowe	0

8) Jakiego rodzaju wydarzenia/imprezy są finansowane z funduszy tworzonych na potrzeby kulturowe i socjalne w poszczególnych krajach/systemach/sektorach? Kto jest głównym beneficjentem tych funduszy?

9) Jaki odsetek funduszy tworzonych na potrzeby kulturowe i socjalne jest przeznaczany na wydarzenia kulturowe, a jaki na pensje i ochronę socjalną?

10) Czy powinien powstać wspólny próg (obowiązkowy lub zalecany) dla odliczeń na potrzeby kulturowe i socjalne?

11) Jaki udział w kwotach przekazywanych uprawnionym mają rekompensaty z tytułu kopiowania na własny użytek?

C. Handel ponadgraniczny i elektroniczny

12) Czy w systemie, w którym Państwo działają, w przypadku eksportu urządzeń lub nośników do innego kraju członkowskiego UE istnieje refundacja opłat? Jeśli tak, czy są ograniczenia kategorii uprawnionych przedsiębiorstw lub osób upoważnionych do pobierania takich refundacji?

13) Jaki system refundowania opłat w przypadku eksportu jest najbardziej odpowiedni? Kto jest najbardziej uprawniony do zgłaszania się po odbiór kwot pochodzących z refundacji?

14) Czy tabela 6 obejmująca system refundacji i wyjątków odpowiada rzeczywistości? Prosimy o wypełnienie i uaktualnienie tabeli.

Tabela 6 (fragment): Systemy refundacji i wyjątków

Kraj członkowski	Polska
Refundacje	Tak
Refundacji na bazie przepisów	Nie
Refundacje na bazie praktyki	Tak

15) Kto zdecydowanie powinien płacić z tytułu kopiowania na użytek prywatny? Czy konsumenci powinni być zwolnieni ze składania deklaracji na temat zakupów nośników lub urządzeń służących kopiowaniu dokonanych w ramach wspólnego rynku UE?

D. Profesjonalni użytkownicy (przedsiębiorcy i inni) sprzętu IT

16) W jaki sposób opłaty z tytułu kopiowania na własny użytek wpływają do profesjonalnych użytkowników (małe i średnie przedsiębiorstwa, pozostałych)?

17) W jaki sposób organizacje zbiorowego zarządzania powinny traktować tych użytkowników? Czy powinni być oni zwolnieni z opłat, czy też powinni być uprawnieni do refundacji po dokonaniu płatności?

E. Szara strefa

18) Czy szara strefa powiększyła się od 2006 roku?

19) Jakie metody dla ograniczania szarej strefy są stosowane przez kraje członkowskie, organizacje zbiorowego zarządzania i firmy z sektora IT w ramach poszczególnych systemów?

F. Kwestie konsumenckie

20) Czy znają Państwo wyniki badań na temat zachowań konsumentów, które służą jako podstawa do naliczania opłat? Czy konsumenci są badani na okoliczność głównych źródeł pozyskiwania dzieł lub nagrań muzycznych, które potem są przez nich kopiowane?

21) W jaki sposób powinien rozwijać się system opłat z tytułu kopiowania, aby objąć nowoczesne technologie wykorzystywane przez konsumentów?

G. Podwójne opłaty

22) Z jakimi głównymi kwestiami styka się konsument, płacąc za ściąganie plików z Internetu?

23) Czy praktyka licencjonowania użytku powinna być zaadaptowana dla przypadków tworzenia autoryzowanych kopii?

H. Alternatywne licencjonowanie

24) Jeśli posiadacze praw autorskich decydują się na darmowe rozpowszechnianie swoich dzieł, w jaki sposób powinno to być brane pod uwagę przy zbieraniu opłat z tytułu kopiowania na użytek prywatny?

I. Kwestie dystrybucji

25) Jak często i w jaki sposób zbierane opłaty są wypłacane uprawnionym?

26) Jakie podstawowe kwestie są brane pod uwagę przy dystrybucji opłat za granicę?

27) Ile wynoszą średnio koszty administrowania systemem opłat (procentowo w stosunku do zbieranych kwot)?

Wszyscy zainteresowani są zaproszeni do udzielania odpowiedzi na powyższe pytania. Odpowiedzi i komentarze na wszystkie lub wybrane pytania muszą być przesłane do 18 kwietnia tego roku.

Jeśli ktoś chce udzielić poufnej odpowiedzi, powinien to wyraźnie wskazać, w takim wypadku wskazana odpowiedź (lub jej część) nie zostanie umieszczona na oficjalnej stronie WWW komisji. Wszystkie pozostałe odpowiedzi, nieoznaczone jednoznacznie jako poufne, mogą zostać opublikowane przez komisję.

redakcja i tłumaczenie Renek Mendruń